

Nieuws van de BAM

Uitwerking archeologische verwachtingskaart

In december j.l. heeft het college van burgemeester en wethouders een besluit genomen over de uitwerking van de archeologische verwachtingskaart. Veel van de tastbare stedelijke geschiedenis zit onder de grond in de vorm van fundamente van middeleeuwse gebouwen, muren en beerputten. Een aantal van die archeologische relictten is zo waardevol dat ze bescherming behoeven; anders vinden we over een aantal jaren weinig meer terug van middeleeuws 's-Hertogenbosch. Het college heeft daarom besloten om de eerste stadsmuur en stadsgracht uit begin 13e eeuw, de tweede stadsmuur uit de 14e eeuw, met latere uitbreidingen, en een viertal kloosterterreinen aan te wijzen als gemeentelijk archeologisch monument. Daarnaast zijn nog enkele incidentele terreinen met een hoge archeologische waarde aangewezen. De aanwijzing heeft tot gevolg dat eigenaren van de percelen die zijn aangewezen niet verder dan 50 cm beneden maaiveld mogen graven zonder een monumentenvergunning. De aanwijzing heeft uitdrukkelijk niet de bedoeling om ontwikkelingen tegen te gaan, maar veel meer om die ontwikkelingen te sturen, zodanig dat de archeologisch waardevolle relictten behouden blijven. Dit kan door aanpassingen van het funderingsplan, maar ook door het opnemen van die relictten in het ontwerp van nieuwbouw. JR

Nieuws uit het Stadsarchief

Openingstijden

Het Stadsarchief aan de Bloemenkamp 50 (achter De Arena) is geopend van dinsdag tot en met vrijdag van 09.30-17.00 uur en (m.u.v. juli en augustus) op zaterdag van 09.00-15.00 uur. Dit geldt niet voor de volgende dagen, waarop het gesloten is:

- Maandag 12 april (Pasen)
- Vrijdag 30 april (Koninginnedag)
- Zaterdag 1 mei
- Woensdag 5 mei (Bevrijdingsdag)
- Donderdag 20 mei (Hemelvaart)
- Vrijdag 21 mei
- Zaterdag 22 mei
- Donderdag 27 mei (personeelsdag)
- Maandag 31 mei (Pinksteren)
- Zaterdag 25 december (Kerstmis)

Aanwinsten

- Registers van overlijden 1933-1952
- Aanvulling notariële archieven 1916-1925 (uitgezonderd de laatste willen), 9.5 m.
- Aanvulling archief brandweer 1948-1977, 0.75 m.
- Aanvullingen collectie wo 11
- Archief Interkerkelijke Stichting Solidariteit 1994-2003 (openbaarheid beperkt)
- Knipselverzameling Vera de Kort, 20^e eeuw, 0.1 m.
- Een register met bladmuziek, waaronder de *Hommaozie aan den Preins Karnaval* (1883) en de *Bossche Tramway-marsch*
- 20 bidprentjes uit de 19e eeuw
- Topografische kaart RAF 1944
- Fotoreportage betreffende de vlieg-demonstratie van Henry Bakker in 1911
- Fotocollectie Het Zuiden 1979-2000
- Foto's Koninklijke bezoeken
- 25 foto's sloop fabrieken De Gruyter
- Transcripties door heer Ketelaars van het Bosch' Protocol over de jaren 1367-1370 (R nr. 1175), met regesten en indices.

Oud-Stadsarchief

Aan het einde van dit jaar zal de inventaris van het Oud-Stadsarchief van 's-Hertogenbosch (1261-1810) officieel gepresenteerd worden tijdens een studiedag. Nadere informatie hierover volgt nog.

Jeroen Bosch

Op woensdag 28 januari jl. heeft cultuurwethouder Roderick van de Mor-

tel de vernieuwde website over leven en werken van Jeroen Bosch, www.boschuniverse.org officieel geopend. De website is de laatste maanden flink aangevuld met gegevens over het leven, de stad en de wereld van Bosch. Ook zijn er links naar musea en andere instellingen aangebracht en is het laatste nieuws over Jeroen Bosch hierop te vinden.

Kranten

Naar aanleiding van de afgelopen na-jaar door het Stadsarchief i.s.m. het Brabants Dagblad en de Vereniging van Kranten- en Tijdschriftenverzamelaars (zie elders in dit nummer) georganiseerde studiedag zal binnenkort een bundel verschijnen met daarin de belangrijkste lezingen van deze dag.

Van het Noordbrabants Museum

Tentoonstelling Bloemen van Verlangen

De verhouding tussen mensen en bloemen zoals die bewaard is gebleven in voorwerpen van kunst en kunstnijverheid, is het hoofdthema van de expositie. Zo is in de religieuze kunst een grote variatie aan bloemmotieven te zien, onder meer in de middeleeuwse getijdenboeken. De hierin gebruikte symbolentaal sluit aan bij emoties als liefde, onschuld en lijden. De grote variatie aan bloemen wordt beschouwd als een erfenis van het paradijs en als een hulpmiddel van de natuur om de lof van God te bezingen. Ook de vergankelijkheid van bloemen zet aan het denken. Mensen worden getroffen door het feit dat ook de mooiste bloem na een of twee dagen haar pracht verliest. Bloemen zijn zo een metafoor voor het menselijk bestaan en symboliseren zowel het leven als de dood. In ons dagelijks leven omringen we ons met bloemen. Dat blijkt uit tal van kunstwerken en objecten die rijkelijk zijn gedecoreerd met bloemen.

p. r. Kuiper

J. W. Kuiper-Niemann,
BLOEMISTERIJ,
 Zuid-Willemsvaart 134,
 's HERTOGENBOSCH.

DES GEW. N° 134

Druk: L. J. MARTENS, Sonsbeekstraat Arnhem.

Reclamekaartje uit archief B.A. Jansen
 (Stadsarchief)

We zien dit ook terug in de moderne kunst, maar tevens in het bloemetjes-behang en de alledaagse versieringen met bloemen in het interieur. De expositie *Bloemen van Verlangen* is grotendeels samengesteld uit de 'bloemencollecties' van het Noordbrabants Museum ('s-Hertogenbosch), het Rijksmuseum Twenthe (Enschede) en het Fries Museum (Leeuwarden). Het is voor het eerst dat uit deze drie verzamelingen één tentoonstelling is samengesteld. Er is een grote veelzijdigheid van voorwerpen te zien; van laatmiddeleeuwse miniaturen en prachtige, zeventiende-eeuwse stillevens tot indrukwekkende bloemschilderingen uit onze tijd. Zo is er werk te zien van Jan Brueghel de Oude, Ambrosius Bosschaert en Daniël Seghers, maar ook van Bart van der Leek, Raoul Hynckes en Eric Andriessse.
 (t/m 9 mei)

Henk Helmantel - Openbaring

Henk Helmantel (1945) werd al op jonge leeftijd geïnspireerd door de schilderkunst. Techniek en onderwerpen van zeventiende-eeuwse meesters als Rembrandt en Vermeer betekenden voor hem een onuitputtelijke inspiratiebron. Na zijn opleiding aan de Academie Minerva in Groningen vestigde hij zich in zijn geboortedorp Westeremden, waar hij niet alleen woont, maar tevens zijn atelier en een eigen expositieruimte heeft. Terwijl binnen de twintigste-eeuwse schilderkunst de abstracte en conceptuele stromingen de overhand kregen, bleef Helmantel de klassieke schildertraditie trouw. Zijn werk ademt zonder twijfel de sfeer van zijn illustere voorgangers, maar heeft vooral in de onderwerpen van zijn compositie een eigentijds karakter. In tegenstelling tot wat vaak gedacht wordt is Henk Helmantel geen fijnschilder. Want hoewel het lijkt alsof de realistische voorwerpen op het paneel met een zeer fijne penseelstreek minutieus zijn geschil-

derd, werkt hij zoveel mogelijk met een vlotte, snelle toets. Hieruit blijkt zijn grote technische vaardigheid. De onderwerpen van de schilderijen variëren van stillevens tot kerkinterieurs. De tentoonstelling wordt verder aangevuld met een grote collectie jeugdwerk van de kunstenaar, zoals vroege tekeningen, grafiek en ontroerende olieverfschilderijtjes. Ook wordt aandacht besteed aan het vervaardigingsproces van zijn schilderijen. Daarvoor worden de voorwerpen getoond die Henk Helmantel gebruikt in zijn composities en zullen de verschillende stadia in de opbouw van zijn schilderijen op een aansprekende wijze worden gepresenteerd.

(29 mei t/m 5 september)

Zie voor meer informatie
www.noordbrabantsmuseum.nl